
Informačný časopis pre sluchovo postihnutých

Trnavský Gong

Ročník 3 číslo 9

September 2016

Adresa TG: Zálazne 15, Smolenice, mobil 0907 757 695, email b.katka@zmail.sk, www.trnavskygong.wbl.sk
alebo Občianske združenie Poradensko-rehabilitačné centrum sluchovo postihnutých, Novosadská 4, 917 00
Trnava, tel. 0917 648 731 Email: poradenstvo.trnava@zoznam.sk

Foto. J.Balážová

OBSAH

• Obsah, Úvodné slovo.....	2
• Zo života RC – Krásne vyjadrenie od poslankyne TSK k SP, Pracovné stretnutie KPSS	3
• Agustové aktivity Ilavskej organizácie – Gulášpárty v Hornej Porube, Náš Jadran nechýbal ani tento rok	4
• Radíme Vám – SP deti a mládež dostane na NP viac peňazí, Telekom má výhodné dáta pre SP.....	5
• Výkonný bezdrôtový telefón pre celú rodinu, Relax - Vtipy.....	6
• Poézia od našich SP	7
• Dobrý recept od TG,, Kronika – Naši jubilanti	8
• Oznamy, Predám, Zaujímavosti zo sveta SP pre SP- Odborné publikácie a SP.....	9
• Súčasný stav v oblasti legislatívy vo vzťahu k SP	10-12
• KP zlepšujúce porozumenie reči – poznáte?.....	13
• Oddychový kútik - Dve priateľky, ktorých priateľstvo neodvial čas.....	14

Úvodné slovo

A opäť začala škola pre našich žiačikov či študentov, my dospelí sme dodovolenkovali, zarezávame v práci, dôchodcovia pomáhajú mladým vodiť deti do škôlok, alebo sa venujú zbieraniu úrody v záhradkách, či voľnočasovým aktivitám.

Začínajú pracovať i občianske združenia a plniť naplánované aktivity. Dôležitým momentom v tomto mesiaci bude, ako sa vyvinie situácia pri zmene zástupcov za Nepočujúcich a Sluchovo postihnutých vo Výbore pre OZP na MPSVaR SR, na stretnutí 22.9. 2016 . Či konečne vyhrá spravodlivosť a dosiahneme, aby sa naša zástupkyňa Dr. Katka Kluková dostala do Výboru pre OZP, alebo opäť tu bude špinavý boj a neriešenie našich práv, a ako sa zmení štatút vo Výbore pre OZP, ktorý zabetonoval reálnu a skutočnú funkciu prezentovania problémov všetkých zdravotne postihnutých a vytvára doživotné miesta pre konkrétnych ľudí. To sa dozvieme 30.9.2016. Mnoho funkcionárov sluchovo postihnutých z organizácií čaká, kedy sa konečne znovu stretnú v „streche“ a budú konečne konkrétne riešiť naše záležitosti a posunú sa ďalej...

Jeseň pomaličky prichádza a mení prírodu i počasie. Mení aj náš život. V bežnom živote sa v poslednom čase stretávame iba hororovými informáciami zo sveta. Napr. aj takou, že v USA zastrelil policajt nepočujúceho mladého vodiča, otca dvoch malých detí. Ako sa to mohlo stať? Otázkou zostalo, či ho policajt zastrelil za jazdy, keď mu nepočujúci vodič unikol, a on nerešpektoval zákon, čo sa bohužiaľ aj u nepočujúcich môže stať, alebo ho zastrelil priamo na mieste, keď sa mu snažil posunkami niečo naznačiť.... Nuž a tu je aj ďalšia otázka, prečo nepočujúci vodič iba posunkoval a nič nehovoril? Nepoužil aj hlas? Predsa už dávno nemáme „hluchonemých“, prakticky všetci nepočujúci vedia aj hovoriť. A ďalej, čo sú to za policajti, že nerozoznajú posunkovanú komunikáciu nepočujúcich? A hlavne v Amerike, kde je špeciálna Gallaudetova univerzita pre nepočujúcich? Kde sú vraj na vysokej úrovni? Samý paradox. Policajti by okrem psychológie mali mať aj školenia o rôznych druhoch komunikačných schopnostiach zdravotne postihnutých, mali by vedieť kedy „posunkuje – komunikuje“ nepočujúca osoba, alebo ako komunikuje autista, či psychicky alebo inak chorá osoba. A hlavne, rozmýšľať, či strelbou neohrozujú nevinných ľudí! V poslednom čase sa to akosi veľmi rozmohlo, že policajti strieľajú a zabíjajú častokrát nevinných ľudí... Ideme stále dopredu, vzdelávame sa, veda nás tlačí stále vpred, k vyspelejšej spoločnosti, ale akosi sme zdivočeli a sme viac agresívnejší voči druhým.

Ďalším čudom počas leta je objav na facebooku, že existuje Zväz sluchovo postihnutých a čuduj sa svete, nepatrí „nedoslýchavým“! Priateľmi na tomto facebooku Zväzu sluchovo postihnutých sú kopec organizácií a spolkov nepočujúcich, i jednotlivcov.... Pokiaľ vieme, Zväz sluchovo postihnutých je registrovaný na MV SR a vznikol za pomoci „nedoslýchavých“ v roku 2006 po zániku spoločného SZSP. Okrem iného existuje a funguje základná organizácia Zväzu sluchovo postihnutých v Trenčíne pod vedením predsedníčky PhDr. H.Hasčíchovej!

Kto, narobil tento guláš v občianskych združeniach? Kto sa skrýva za týmito OZ? Dnes je obrovské množstvo občianskych združení pre nepočujúcich a pár „nedoslýchavých“. Nikde sa nikto nedozvie, kto je za ktorým OZ, kto ho vedie, kto je vo funkciách, aký má obsah záujmov a koho vlastne zastupuje a v čom. A čo najviac chýba, je kontakt na tieto OZ. Mnoho občanov s poruchami sluchu sa z tohto množstva OZ nevie vysomáriť a nevie na koho sa v čom obrátiť. Je to vážne zavádzajúci stav, ktorý by sa mal konečne zmeniť a určiť jasné pravidlá, kto je kto!. Aj v spoločnosti to vytvára doslovný chaos. Kde sú tie časy, keď každý obyčajný človek vedel, že kde sa môže a na koho obrátiť so svojim problémom a aj sa mu dostala potrebná pomoc. Dnes? Odpovedzte si na túto otázku mnohí sami... (bk)

Múdre slová : Tam, kde sa prelínajú všetky hranice a stretávajú všetky protiklady, tam je bod, z ktorého tryská život.

Christian Friedrich Hebbel

Zo života RC

Krásne vyjadrenie od poslankyne TSK k sluchovo postihnutým

Vážená pani Brázdovičová,

prajem Vám krásny deň. Chcela by som Vám aj všetkým úžasným ľuďkom z ilavskej organizácie sluchovo postihnutých z celého srdca poďakovať za prácu, ktorú robíte pre ľudí, ktorí to potrebujú. Veľa ľudí by sa malo od Vás čo učiť. Som poslankyňa TSK, ale prakticky celý môj život je prepletený s ľuďmi s rôznym druhom postihnutia. Pracujem na VÚC Trenčín v sociálnej komisii. Pracujem s autistickými deťmi a v súčasnej dobe sa mi podarilo presadiť a dostať do rozpočtu financie na budovanie autistického centra. Ani neviem ako sa moje cesty spojili s úžasnými ľuďmi - Jankou Gajdošovou a Julkou Balážovou z ilavskej organizácie sluchovo postihnutých. Od prvej chvíle som cítila, že som stretla úžasných ľudí, ktorí na úkor svojho voľného času sa snažia pomáhať a robiť radosť druhým ľuďom. Robia to na úkor svojho voľného času a keď im chce človek za ich prácu poďakovať, vravia " že je to normálne a že určite by to urobil každý". Som šťastná, že takýto ľudia sa mi priplietli do cesty a že v určitých chvíľach môžem čerpať z ich energie, múdrosti... Pre svojich členov majú pripravené veľa zaujímavých aktivít. V termíne 29.6.2016 - 02.07.2016 som sa aj ja zúčastnila spolu s nimi rehabilitačného pobytu na Orave - Huty. Bol to neopísateľný zážitok posprietaný zábavou, návštevou kultúrnych pamiatok, oddychu, stretnutie s ľuďmi, jednoducho pohladenie pre dušu. Som veľmi rada, že TSK prispel aspoň troškou na tento pobyt a budem referovať predsedovi TSK Jaroslavovi Baškovi, že financie, ktoré sme dali na tento pobyt určite padli na úrodnú pôdu. Ešte raz Vám z celého srdca ďakujem a ja sa podelím s Vami jednou múdrosťou: " Ak stretnete smädného dajte sa mu napiť vody, ak stretnete hladného dajte mu najesť, ale ak stretnete človeka, DAJTE MU LÁSKU ". A spolu s takýmito ľuďmi bude tej lásky určite viac. S úctou
Eva Bočincová

Pracovné stretnutie zastupcov Komunitného plánu soc.služieb mesta Trnava

Dňa 7.9. sa opäť stretli zástupcovia jednotlivých občianskych združení zdravotne postihnutých pôsobiacich na území mesta Trnavy v súvislosti so spracovaním Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Trnavy.

Bodom programu bola prezentácia stromu cieľov a priorít pre oblasť „Osoby so zdravotne postihnutím“, ktoré boli zapracované na základe potrieb zadefinovaných na predchádzajúcich stretnutiach pracovnej skupiny, podľa výsledkov

dotazníkového zisťovania a priorít samosprávy a Návrh akčného plánu na rok 2017, návrh aktivít v rámci jednotlivých priorít s určením gestora, predpokladaných nákladov a zdrojov krytia na ich realizáciu a časového harmonogramu. Aktivity navrhnuté v rámci ročného akčného plánu KPSS môžu realizovať verejní i neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, mimovládne organizácie a občianske združenia, vzdelávacie inštitúcie i dobrovoľníci v rámci komunitných aktivít.

Na stretnutí sme mali mať priestor na naše návrhy na konkrétne aktivity v oblasti sociálneho rozvoja, ktoré realizujeme alebo by sme realizovali s mestom, prípadne s inými subjektami a ktoré by mohli naplniť priority Komunitného plánu sociálnych služieb.

Po zhladnutí „stromu cieľov“ a Návrhu akčného plánu, boli zmiešané pocity. Mnoho občianskych združení sa v ňom nevideli a bolo nám oboznámené, že sú to všeobecné body, ktoré sa vraj týkajú všetkých skupín zdravotne postihnutých. Filozofia zdravých pracovníkov, ktorí vytvárajú tento komunitný plán, je vzdialený od skutočných reálnych potrieb zdravotne postihnutých. Komplikujú sa navzájom potreby postihnutých, špecifiká sa vnucujú do spolupráce s inými špecifikami a predstava poradenstva a pomoci je podmieňovaná absolvovaním vzdelania a určovaním, kto môže vôbec poradenstvo postihnutým viesť. Na diskusný príspevok, že postihnutí nepotrebujú komplikované a prešpekulované systémy pomoci, že viac sa pomôže obyčajnou jednoduchosťou v tom, čo skutočne postihnutí potrebujú a to, v čom si mnohé špecifické organizácie vedia pre svojich členov zabezpečiť,

avšak najväčším problémom sú priestory a peniaze! To, že získať sponzorské na aktivity je nadľudský výkon, bola oponencia zo strany úradníkov, že treba chodiť (žobrať) osobne, že niektoré OZ si vedia peniaze takto získať. To, že je to pod ľudskú dôstojnosť, nikoho z nich ani nezaujímalo. A vraj mesto poskytuje dotácie, treba si pýtať. Teraz je iná doba treba ísť touto dobou, prispôbiť sa.

To, že väčšine postihnutým sa vobec reálne s tým nepomôže, vtláča ich to do pozície chudákov, ktorým treba pomáhať komunitným plánom svojimi názormi a predstavami pomoci zdravých ľudí. Pozitívnym bodom bolo, že bude treba zmapovať rodiny s postihnutými členmi, ktorí potenciálne sú odkázaní na pomoc, hoci ponímanú v zmysle predstáv zdravých ľudí.

Záverom sa konštatovalo, že je ešte možnosť do 15.9. doplniť aktivity občianskych združení do „stromu cieľov a akčného plánu“, vyzývajú na spoluprácu organizácie, kde funguje poradenstvo do pripravovaného Centra sociálnych služieb, kde sa plánuje, že bude slúžiť všetkým skupinám zdravotne postihnutých a uskutoční sa konferencia na trnavskej univerzite ohľadne inkluzívnej prevencie. A opäť sa čoskoro stretneme na stretnutí záverečných úprav a už nadriadenými schváleného Komunitného plánu na roky 2016-2020. (bk)

Augustové aktivity Ilavskej organizácie ☺.

13.8.2016 Guláš party v Hornej Porube

Jednodňová akcia počas ktorého sme si mohli spoločne posedieť, pochutiť na výbornom domácky uvarenom kotlíkovom guláši z diviny, ktorí pripravili členovia organizácie, či opečenej slaninky a klobásky, ako a iných pripravených dobrotách čo sme si so sebou priniesli. Samozrejmosťou boli ako vždy aj krásne piesne za doprovodu harmoník, „ozembuchu“, či triangu. Pri rozlúčke sme si vzájomne cinkli na zdravíčko a ďalší ročník Guláš party v Hornej Porube.

Náš Jadran nechýbal ani tento rok....

Koncom augusta sme mali možnosť aj tento rok stráviť príjemné oddychové dni pri našom obľúbenom Jadrane, tentokrát v Srma Vodice, s cestovnou kanceláriou – CK Piešťany Tour, s.r.o. Piešťany.

Tu sme bývali – Adria I. a Adria II.

Takýto sme mali výhľad z našich balkónov

Počas pobytu bola s nami aj pani delegátka Lýdia, ktorá nám zabezpečovala zoznamovací večer pri chorvátsko – slovenskej muzike ako aj možnosti fakultatívnych výletov, napr. spoznať mestá Šibenik a Trogir, či ostrov Krka a Kornati, či sobotňajšiu plavbu na loďke so skleneným dnom GLASS BOAT, t.j. možnosť pozorovania podmorského dna.

Jadran dovolenkárom aj tentorok poskytol nielen letný oddych ale aj nové zoznámenia s ostatnými dovolenkármi, a na záver pred nástupom do autobusu sme si spravili takúto spoločnú fotečku☺.

V mene všetkých dovolenkárov veľké **ĎAKUJEME** posielame našej pani Janke Gajdošovej, ako aj celému výboru organizácie, cestovnej kancelárii a samozrejme našej Lyduške, ktorá sa nám s maximálnym a profesionálnym nasadením venovala ako delegát počas celej dovolenky (na fotke prvá zľava ☺).

Na záver sme si spoločne popriali všetko dobré, hlavne veľa zdravia a s dodatkom: „dovidenia v roku 2017“ ☺!

RADÍME VÁM

Sluchovo postihnuté deti a mládež dostanú na načúvací prístroj viac peňazí

Zdravotné poisťovne budú poskytovať sluchovo postihnutým deťom a mladým vyšší príspevok na načúvací prístroj. “Od 1. októbra 2016 sa stanovuje príspevok na detské načúvacie prístroje vo výške 500 eur,” povedala hovorkyňa rezortu zdravotníctva Stanislava Luptáková. Zvýšeniu predchádzala diskusia odborníkov. V súčasnosti je príspevok 190 eur.

Telekom má výhodné dáta pre sluchovo postihnutých

Operátor sa rozhodol výrazne podporiť sluchovo postihnutých a ponúka im zvýhodnený dátový balíček

Telekom oznámil, že začal ponúkať zvýhodnený internetový balíček Mobilný internet L s viac ako 95 percetnou zľavou. Za výhodnú cenu ho môžu získať počas dvoch rokov.

Program Mobilný internet L pre sluchovo postihnutých si môže aktivovať jedenkrát každá fyzická osoba, ktorá podľa príslušného úradu práce, soc. vecí a rodiny je uznaná za sluchovo postihnutú.

Objednanie je možné iba osobne na predajni operátora. Internetový balíček „L“ s 15 GB stojí bežne až 29,99 eura mesačne. Sluchovo postihnutý klient ho získa za 0,99 eura mesačne. Ak chce k mobilnému internetu aj modem, mesačne zaplatí 1,99 eura mesačne. Za jednorazovú cenu jedno euro je možné získať USB modem Huawei E3372 H alebo Wi-fi router Huawei E5577c.

Phonak DECT CP1 - Výkonný bezdrôtový telefón pre celú rodinu!

Tento bezdrôtový telefón, špeciálne vyvinutý pre užívateľov načúvacích prístrojov, vyzerá ako obyčajný telefón, ale v skutočnosti je mnohokrát **výkonnejší**, keď umožňuje prenos **zvuku do oboch uší súčasne**, **znižuje šum** prostredia v pozadí a **maximalizuje porozumenie** konverzácie.

Telefón disponuje i tzv. "zosilňujúcim" režimom pre prípad, že užívateľ nemá načúvací prístroj. Vďaka bezdrôtovému prenosu môže užívateľ držať telefón bežným spôsobom.

A pretože funguje ako bežný telefón, môže ho používať celá rodina.

Dodáva Audiodum.cz Reja spol.s.r.o, Dolní nám. 305/2, 746 01 Opava.

RELAX

90 ročný dedko hovorí lekárovi.

- Pán doktor, moja 30 ročná žena je tehotná. Aj sa sám čudujem aký som ešte dobrý.

Doktor na to:

- Poviem Vám príhodu môjho kamaráta. Tak tento kamarát išiel na poľovačku a keď už mieril na srnku, tak zistil, že si namiesto pušky zobral dáždňik. Keď už mieril, tak stisol gombík na dáždňiku, ten sa otvoril a srna padla.

- To nie je možné, hovorí dedko, to ju musel dať dolu niekto iný.

- No práve ...

Ide chlap s nákladiakom po diaľnici, zle odhadne výšku nákladu a zasekne sa pod mostom. Za chvíľu dorazí policajné auto, jeden policajt príde ku kabíne v ktorej sedí našťvaný šofér a pýta sa:

- Tak čo, pán vodič, zasekli ste sa, že?
- Nie ty debil, veziem most a došla mi nafta.

Mužovi na poslednú chvíľu zrušili služobnú cestu a tak zostal doma so svojou nervóznou ženou.

Okolo polnoci zazvoní telefón, tak ho muž zdvihne a zašveholí obvykle 'Haló'. Naraz vyvalí oči:

- Čože,? Tu? Uprostred hnedo uholnej panvy?!?"

Potom zavesil a manželka, ktorá sa medzitým zobudila, sa pýta, kto to bol.

- Ale, nejaký trubiroh, čo chcel vedieť, či je čistý vzduch...

Situácia: Dvaja ležia príjemne unavení v posteli.

- Miláčik, čo keby som prišiel zajtra k vám a pred všetkými ťa požiadal o ruku?

- Nóóó, manžel by asi zúrila a deti by sa smiali.

- Pán doktor, stále mám pocit, že počujem okolo seba hlasy a nikoho nevidím.

- A kedy sa Vám to stáva?

- No, vždy, keď telefonujem....

- Pán doktor, čo mi je?

- Nevie, to ukáže až pitva!

Zriadenec v nemocnici vezie dedka po chodbe a idú okolo nápisu patológie a dedko sa pýta:
- Kam ma to veziete, veď ešte nie som mŕtvy.
- Viete pane, on si náš patológ berie od zajtra dovolenku, tak vás vezme vopred...

V jednom blázinci sa zas ráno pýta doktor:

- Pán Kudláček, ako sa dnes cítite?"
 - Ja nie som žiadny Kudláček, ja som Napoleon!
 - Ale, ale, a kto vám to povedal?
 - Boh mi to povedal!
- A z vedľajšej izby sa ozve:**
- To nie je pravda, nič také som nepovedal!

Poézia od našich SP

Keď je človek sám...

MIŠAK

&

Keď je človek sám
myšlienkami blúdiacimi
v hlbokom temne svojho srdca.
Spomienkami preberá to čosi,
čo v živote sa už nenavrátí,
to čosi, čo uniklo, čo bolo,
čo je tak srdcu už vzdialené, ale blízke.
V dnešnej chvíli samoty
by rád vrátil to čosi späť,
Ppežil by to vďačne ešte raz.
Tak si vie človek vážiť prežitú chvíľu,
čo mu unikli v diali, keď zostane sám.

Dožinková

Dušan Kuba

Doznel spev strojov kovový,
posledná ária žňová.
Doznela pieseň úrody,
aby začala nová,
čo vyspieva vám v dažnosti
národa obdiv slová.

Za všetku vašu námahu,
vy robotníci zeme,
za znoj a tvrdé mozole
na zrno premenené,
za sýpky plné hojnosti
za chlebič voňavý.

Za vaše čestné obete
prijmite pozdravy.
A veniec z veršov uvitý,
čo vila ruka básnikova,
s úctou vám všetkým nesiem.
Vítazi poľnohospodári!
Pre vás som dneska objednal
veselú dožinkovú pieseň.

Proti času

E.B.Lukáč

Šum krídel čuť, to kruh je netopiera.
Či nezachráni krása ani viera?
Pár mávnutí a celá sladkosť končí.
Halali trúbia, hrnú sa už honci.

Tak ostáva len vzdor a trpká pýcha.
Vzdorovať budem, kým mi srdce dýcha.
Zakmitaj ešte, pohľad opozdený.
Prenikaj parfum bludu, lásky, ženy.

Múdre slová

Život má pre človeka cenu až vtedy, ak z neho môže rozdávať.

Ilja Iljič Mečnikov

Dobry recept s TG

Kuracie knedličky so zeleninou

Potrebuje: 500 g kuracích pŕs, soľ, granulovaný cesnak, mleté čierne korenie, 2PL oleja, 4 lahôdkové cibulky, bielu i zelenú časť, 1 veľkú bielu papriku, 1 veľkú rajčinu 4PL sladkej čili omáčky.

Ako na to: Kuracie rezne naklepeme, votrieme do nich mleté čierne korenie a nakrájame na malé rezančeky. Zeleninu očistíme, cibulky nakrájame na šikmé prúžky a papriku na úzke prúžky. Rajčinu nakrájame na rezančeky. Na panvici do rozohriateho oleja dáme sprudka osmažiť nakrájané mäso, ktoré za občasného miešania

restujeme asi 10 minút. Potom k osmaženému mäsu pridáme pripravenú zeleninu, čili omáčku, premiešame a ešte 5 minút restujeme. Podávame s ryžou alebo zemiakovým pyrém.

KRONIKA - Naši Jubilanti

Milí jubilanti, keďže redakcia nemá vždy informácie, kto z vás oslávil alebo oslávi svoje okrúhliny, či obyčajné narodeniny, aj tak vám všetkým jubilantom a oslávencom patrí tento veršík.

*Prijmite náš vinš skromný, na deň vášho sviatku,
Želáme vám zo srdca šťastie v každom riadku.
Nech slnko šťastia svieti, nech vám láska srdce hreje.
Nech máte všetko, po čom srdce túži, nech vám nikdy smutno nie je.
Nech vás ľudia majú radi, rodina i kamarádi.
To všetko vám prajeme váš sviatok krásny.*

V septembri oslávia krásne jubileum 55 rokov **Jana ĎURIŠOVÁ**, 60 rokov **Helena BEHANOVÁ** a 75 rokov **Ladislav BAGIN**, členovia ZO Slovenskej únie SP v Ilave. Pevné zdravie, pohodu a elán do ďalších rokov života im prajú členovia a výbor ZO SUSP Ilava.

V septembri oslávi krásne životné jubileum 65 rokov **MUDr. Katarína ONDRÁŠOVÁ**, členovia a výbor ZO SUSP Ilava, jej do ďalších rokov života praje pevné zdravie, šťastie, lásku a pohodu nielen v rodinnom kruhu.

Dňa 16.septembra oslávi okrúhle životné jubileum 60 rokov **Helena MICHALCOVÁ**, členka ZO Poradensko-rehabilitačného centra SP v Trnave. Šťastie, lásku svojich blízkych a pevné šťastie do ďalších rokov života jej prajú členovia a výbor ZO PRCSP Trnava.

Dňa 18. septembra oslávi pekné životné jubileum 65 rokov **Aižbeta MONČEKOVÁ**, členka ZO Poradensko-rehabilitačného centra SP v Trnave. Pevné zdravie, spokojnosť v kruhu blízkych i medzi nami, elán a šťastie jej prajú členovia a výbor ZO PRCSP Trnava

Dňa 4. septembra oslávila krásne životné jubileum 85 rokov **Pavla LAČOKOVÁ**, členka Bratislavského spolku nedoslýchavých Bratislava. Členovia a výbor BSND jej prajú do ďalších rokov pevné zdravie a pohodu v kruhu blízkych.

Dňa 9. septembra oslávila životné jubileum 65 rokov **Mária ORSCHOVIČOVÁ**, členka Bratislavského spolku nedoslýchavých Bratislava. Členovia a výbor BSND jej prajú veľa šťastia, radosti a pohody i pevné zdravie do ďalších rokov života.

Dňa 2.septembra oslávil pekné jubileum 70 rokov **Augustín ZVOLENSKÝ**, člen Bratislavského spolku nedoslýchavých Bratislava. Pevné zdravie, šťastie a pohodu medzi nami i v rodinnom kruhu mu prajú členovia a výbor BSND Bratislava.

OZNAMY

Pre milovníkov kultúry. Na Slovensko príde nepočujúci herec zo Slovinska **Dami ŠEBJAN** vystúpi s výnimkou je iba Doc. Pavol Beňo. Zdraví nám vnucujú svoj pohľad na naše postihnutie a to ako máme žiť, ako pracovať, ako sa nám má pomôcť. Vnucujú nám, že je iná doba, iný pohľad na riešenie našich problémov a musíme sa s tým vysporiadať a rešpektovať to, čo nám oni zdraví pripravili. Vymýšľajú komplikované plány, zákony, pravidlá, nariadenia, kde vlastne majú právo všetko riadiť iba oni zdraví, a my sme iba ich „obetami“, „tovarom“, za ktorý majú zabezpečenú prácu a príjem. A nie zanedbateľný.

PREDÁM

Ilustračné foto

Ponúkame na predaj kompenzačnú pomôcku bezdrôtový FM systém na počúvanie TV a na iné využitie Bellman Audio Domino za 200 Eur. Pôvodná cena 800 eur. Info na 0902 204 495(SMS) alebo v TG.

Zaujímavosti zo sveta sluchovo postihnutých

Odborné publikácie a sluchovo postihnutí

Všade, kde sa obrátíme a sledujeme problematiku sluchovo postihnutých alebo iné zdravotné postihnutia, sú rôzne odborné publikácie na túto tému. To by bolo v poriadku až do vtedy, keď sa bližšie pozrieme, kto ich píše, publikuje. Sú to vždy zdraví ľudia. Výnimkou je iba Doc. Pavol Beňo. Zdraví nás vnucujú svoj pohľad na naše postihnutie a to ako máme žiť, ako pracovať, ako sa nám má pomôcť. Vnucujú nám, že je iná doba, iný pohľad na riešenie našich problémov a musíme sa s tým vysporiadať a rešpektovať to, čo nám oni zdraví pripravili. Vymýšľajú komplikované plány, zákony, pravidlá, nariadenia, kde vlastne majú právo všetko riadiť iba oni zdraví, a my sme iba ich „obetami“, „tovarom“, za ktorý majú zabezpečenú prácu a príjem. A nie zanedbateľný.

To, že nám to ako postihnutým absolútne nevyhovuje, že nám ich vnútené pohľady na pomoc vôbec nevyhovujú, neriešia skutočné problémy, ktoré máme a ktoré skutočne potrebujeme ináč riešiť, je vedľajšie. Vnucujú nám rôzne komunity, projekty, komunitné plány, vŕhajú nás do nedôstojného života podľa ich predstáv. Ponižujú nás nepriamo a myslia si, ako nám oni vedia pomôcť tým, že nás zadedia do špecifických komunit, centier, a neviem ešte akých špeciálne vymyslených názvov zariadení. Postihnutí potrebujú pomoc, konkrétnu na každého individuálnu. Keby zákon o kompenzáciách bol skutočne taký, že reálne bez akýchkoľvek komplikácií pomôže zabezpečiť postihnutému jednotlivcovi primeranú pomoc, kompenzáciu, na ktorú je odkázaný, a nie aby ho „buzeroval“ prečo tú pomoc, či kompenzáciu nemôže dostať, bol by život postihnutých omnoho lepší a znesiteľnejší, dôstojnejší. Keby finančné prostriedky sa skutočne vynakladali na reálnu skutočnú pomoc postihnutým, odľahčil by sa život nielen postihnutým ale aj rodinám, ktoré sa o postihnutých starajú.

Pre to vznikali aj občianske združenia v minulosti i v súčasnosti. Kde si sami postihnutí chceli svoje potreby obhájiť, vymieňať si medzi sebou názory na problémy, s ktorými žijú a ktoré potrebujú riešiť aj na úrovni štátnych orgánov. Do určitého obdobia to aj bolo, tieto združenia mali váhu, rešpekt, lebo združovali konkrétne špecifikum postihnutých. Bolo ich málo, ale dokázali mnoho vecí obhájiť. Do času, kým sa pod rúškom pochybnéj „demokracie“ nezačali trieštiť tieto silné Občianske združenia a vznikalo množstvo „odnoží“ občianskych združení, ktoré oslabili silu jednoty, až do dnešnej doby, kým nedošlo k úplnému chaosu s nespočetným množstvom občianskych združení, ktoré vraj zastupujú a pomáhajú postihnutým. A v tomto chaosu sa skutočne dobre ryžuje, množstvo finančných prostriedkov, ktoré majú pomôcť postihnutým sa nenávratne nevedno kam tratia a realita je tvrdá. Nikomu sa nepomôže, a postihnutí sa len úžasom pozerajú, prečo sa štát o ich problémy a potreby nezaujíma...

Padla myšlienka, ako môže zdravý človek písať v štúdiu, v publikácii o problematike postihnutých, keď väčšinou vychádza iba z teórie a z toho čo už v minulosti iní napísali bez toho, či je tá vec reálne osvedčená a pravdivá. V každej dobe sa niektoré veci javia úplne ináč a neraz sa dokáže, že je to už minulosť a nepravdivé.

Vezmeme si napr. sluchovo postihnutých, tých, ktorí nepoužívajú pri bežnej komunikácii posunkovú reč. V rôznych štúdiách sa rozoberá, že sú nevyhranení, nezjednotení do jednej komunity

ako Nepočujúci. A vraj vďaka tejto nevyhranenosti a nezaradenosti, komunikujeme rôzne. A vraj toto určuje, kde sa chceme zaradiť. Nuž, väčšina sluchovo postihnutých, ktorí pri bežnej komunikácii nepoužívajú posunkovú reč, bez ohľadu na tom, akým druhom sluchového postihnutia trpia, majú jasno, že sú síce sluchovo postihnutí, zdravotne postihnutí, ale zaradujú sa medzi bežnú majoritnú spoločnosť. Nie sú odkázaní na špecifickú uzavretú komunitu. Mnohí z nich vôbec nepolemizujú, kde majú blízko, pretože je jasné, že ak neovládajú posunkovú reč, nepočujúci ich odmietajú a nechcú medzi seba! Počujúci si často ani nevšimnú, že majú problém, že sú sluchovo postihnutí, pokiaľ sa nevyvinie situácia, ktorá môže byť prekážkou pri komunikácii, ale pri rešpekte a vzájomnom pochopení sa všetko vyrieši. Je síce pravda, že narážajú na bariéry, ktoré im sťažujú normálny život, ale keby zdravá verejnosť v rámci stavebných zákonov a iných inštitúcií, likvidovala bariéry, dalo by sa existovať v úplnej spokojnosti. Sluchovo postihnutý, ktorý nosí načúvací prístroj a ktorý mu zabezpečuje kvalitné počutie, nie je vôbec odkázaný na to, aby sa učil posunkovú reč. Pokiaľ sluchovo postihnutý chodil do bežnej školy, naučil sa plne svoj jazyk, plynne čítať, písať. Rozhodne nechápeme, prečo by sluchovo postihnutý sa nenaučil normálne plynule písať, čítať a rozprávať aj napriek tomu, že má ťažkú poruchu sluchu a má kvalitný načúvací prístroj, a primerané doplnkové kompenzačné pomôcky!

Dlhodobé skúsenosti sluchovo postihnutých na Slovensku ukazujú, že sluchovo postihnutí s načúvacími prístrojmi nevykazovali potrebu včleňovať sa do komunity Nepočujúcich. Práve naopak, mnohí sa snažili byť včlenení do majoritnej spoločnosti, neprejavovať sa, že majú problém. Túžili žiť normálny život zdravého človeka. Aj napriek občasným situáciám, ktoré kladú bariéry jeho postihnutiu. Keby spoločnosť viac dbala na potreby postihnutých a dôsledného odstraňovania bariér, mnohí postihnutí by nemali problém s existenciou v majoritnej spoločnosti. Zdravú verejnosť treba učiť ako žiť s občanmi, ktorí sú iní ako oni, už od školských rokov. Neizolovať postihnutých do špeciálnych škôl, ale riešiť, ako prispôsobiť školy a triedy pre takýchto jedincov. Potom bude ľahšie zdravým chápať problémy postihnutých a budú sa snažiť vytvárať im podmienky v živote. Práve nepochopenie života postihnutých zdravými, je tá najväčšia bariéra! *K.Brázdovičová*

Súčasný stav v oblasti legislatívy vo vzťahu k sluchovo postihnutým

Materiál predkladajú: Mgr. et Mgr. Silvia Capíková, PhD. a doc. PharmDr. Pavol Beňo, CSc. Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave a Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave

V SR je právne postavenie osôb so sluchovým postihnutím v spoločnosti, tak ako v mnohých najmä západných krajinách, legislatívne ukotvené ako súčasť právneho postavenia osôb so zdravotným postihnutím a vzťahuje sa na zrovnoprávnenie príslušníkov tejto zraniteľnej skupiny populácie vo všetkých relevantných oblastiach života – vzdelávaní, zamestnaní, doprave, zdravotnej starostlivosti, účasti na politickom a kultúrnom živote a pod. Tzv. antidiskriminačná legislatíva je zameraná na komplexné riešenie zrovnoprávnenia týchto osôb, pričom vychádza z práva ľudských práv. Slovenská republika (SR) ratifikovala všetky významné medzinárodné dohovory, je zakladajúci štát Rady Európy a členský štát EÚ a tak pre ňu platí aj ich právny režim. Mnohé z týchto právnych dokumentov najmä vo vzťahu k ochrane základných ľudských práva slobôd sú implementované vo vnútroštátnej legislatíve SR a tvoria obsah zákonov SR. Monitorovanie implementácie týchto záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv vykonáva o.i. tiež Slovenské stredisko pre ľudské práva.

SR ratifikovala tiež „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“ a jeho „Opčný protokol“, ktoré pre Slovenskú republiku nadobudli platnosť dňa 25. júna 2010. (Oznámenie 317/2010, Oznámenie 318/2010) V tom istom roku ratifikovala Dohovor aj Európska Únia, takmer synchronne s vypracovaním a prijatím dokumentu s názvom Stratégia EÚ pre oblasť zdravotného postihnutia na roky 2010-2020. Dňa 20.02.2013 bolo rozhodnuté o zriadení hlavného kontaktného miesta pre problematiku vykonávania *Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím* (čl. 33 ods. 1 Dohovoru) na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Obsah "Dohovoru" predstavuje východisko pre prípravu "Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 - 2020", ktorý pripravilo MPSVaR a schválila vláda SR. Ratifikáciou Dohovoru sa SR zaviazala k prijatiu legislatívy a všetkých potrebných opatrení na zlepšenie situácie ratifikujú dohovor, sa zaväzujú, že prijmú nové zákony a opatrenia, ktoré posilnia práva a najmä zlepšia situáciu osôb so zdravotným postihnutím. Jadrom Dohovoru je požiadavka debarierizácie životného prostredia, vytvorenie rovnosti prístupu osobám so zdravotným postihnutím k tovarom, službám, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti, zamestnanosti a pod.

Slovenská legislatíva neobsahuje všeobecne platnú definíciu osoby so zdravotným postihnutím, ale jednotlivé zákony uvádzajú vlastné definície, ktoré sú platné pre daný konkrétny zákon. Podobne to platí pre definíciu osoby so sluchovým postihnutím. **To spôsobuje neprehľadnosť právnej úpravy, sťažuje aplikačnú prax na strane orgánov verejnej správy a sťažuje orientáciu na strane osôb so zdravotným postihnutím.**

Používanie posunkového jazyka v SR upravuje zákon č. 149/1995 Z.z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb, ktorý od svojho prijatia nebol aktualizovaný vo vzťahu k použitiu alternatívnych kanálov pre tlmočenie. Za nepočujúcich sa považujú osoby s takým poškodením sluchu, ktoré im znemožňuje bežné zvukové dorozumievanie sa aj s použitím kompenzačnej pomôcky. Právna úprava posunkového jazyka neobsahuje sankcie za porušenie zákonných práv osôb ktoré ako hlavný komunikačný prostriedok používajú posunkový jazyk, čím je oslabená motivácia k dodržiavaniu tohto zákona. Podľa § 5, nepočujúce osoby majú právo na tlmočníka posunkovej reči, ktorý tlmočí do štátneho jazyka alebo zo štátneho jazyka pri riešení základných životných problémov nepočujúcich osôb v styku so štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy a inými právnickými osobami a fyzickými osobami. Ak všeobecne záväzné právne predpisy nepredpisujú náhradu trov, tlmočnicke služby sa nepočujúcim osobám poskytujú bezplatne. Podľa splnomocňovacieho ustanovenia § 6 má Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR oprávnenie a zároveň povinnosť upraviť (všeobecne záväzným právnym predpisom) jednak spôsob vyúčtovania poskytnutých služieb a rozsah služieb uvedených v § 4 a 5, ktoré sa budú poskytovať nepočujúcim osobám bezplatne, a jednak rozsah a obsah prípravy tlmočnickov posunkovej reči. Doteraz chýba vykonávací predpis k zákonu č.149/1995 Z.z. o posunkovej reči nepočujúcich osôb, ktorá by zaviedla pravidlá pre realizáciu práva na používanie posunkového jazyka pri využívaní verejných služieb. V zmysle článku 5 bodu 3 *Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím*, štát by mal zabezpečiť jednoznačné pravidlá umožňujúce využívanie služieb tlmočnickov posunkovej reči pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V mnohých krajinách ako napr. Dánsko, v legislatívne definovaných situáciách existuje povinnosť hradiť náklady na tlmočenie z prostriedkov verejného zdravotného poistenia, prípadne z verejných rozpočtov (napr. Kanada). **Predovšetkým legislatívne, organizačne aj ekonomicky nedoriešené zostáva v SR napr. zabezpečovanie a financovanie služieb tlmočnickov posunkovej reči pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti – vykonávací predpis k zákonu č.149/1995 Z.z. doteraz vydaný nebol a problematiku neriešia ani právne predpisy regulujúce ekonomiku zdravotníctva.** Najmä veľké zdravotnícke zariadenia a vyššie špecializované pracoviská celoštátneho významu by mali spolupracovať s tlmočníkmi posunkového jazyka, čo zaisťuje že tlmočenie budú realizovať osoby so skúsenosťami s touto špecifickou terminológiou. Absencia sankcií ktoré by boli legislatívne jednoznačne formulované tiež sťažuje realizáciu zákona a jeho vymáhateľnosť.

Právny poriadok SR prikladá komunikácii pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zvláštny význam a obsahuje právne záruky, ktoré majú podporovať efektívnu komunikáciu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, avšak vo všeobecnosti môžeme konštatovať že v slovenskej legislatíve je celkovo nedostatočne podporovaná dostupnosť a využívanie nových technológií, vrátane informačných a komunikačných technológií, pomôcok na dorozumievanie, zariadení a podporných technológií, vhodných pre osoby s rôznym stupňom a druhom postihnutia sluchu. Podrobnosti by mohli riešiť napr. podzákonné predpisy ktoré by mohli vydať jednotlivé ministerstvá s platnosťou pre jednotlivé rezorty.

V roku 2002 bola prijatá vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. **V texte vyhlášky však nie je definovaný termín „osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu,“ avšak z textu je jasné že sa pre účely vyhlášky nimi rozumejú aj osoby so senzorickým postihnutím – nepočujúce, resp. nevidiace.** Špecifické podmienky pre zdravotnícke zariadenie a zariadenie sociálnych služieb upravuje § 52 v odseku 7: *„Zdravotnícke zariadenie a zariadenie sociálnych služieb určené pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie sa musia vo funkčných priestoroch riešiť a vybaviť v súlade s potrebami týchto ľudí.“* **Požiadavky prispôsobenia nie sú technicky špecifikované. To predstavuje široký priestor pre interpretáciu – možnosť realizácie rozmanitých opatrení zo strany povinných subjektov, ale aj priestor pre zachovanie existujúceho stavu ktorý potrebám osôb so sluchovým postihnutím nemusí vyhovovať.** Hoci vyhláška je zameraná najmä na ochranu bezpečnosti pri pohybe osôb so zdravotným postihnutím v budovách, nazdávame sa, že by ochrane práv nepočujúcich (a tiež nevidiacich) pomohlo ak by boli aspoň demonštratívne legislatívne stanovené opatrenia ktoré

požaduje §52 v odseku 7. Pre oblasť zdravotníctva sú požiadavky na materiálne a technické vybavenie jednotlivých druhov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti regulované výnosom Ministerstva zdravotníctva SR (Výnos MZ SR č. 09812/2008-OL), **avšak rovnako sa týkajú iba fyzickej bezbariérovosti !**

Ťažiskovým právnym predpisom pre oblasť debarierizácie je tzv. „antidiskriminačný zákon“ (zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení). Zásada rovnosti a ústavný zákaz diskriminácie, ktoré garantujú naše ústavné zákony, je spolu s antidiskriminačnou legislatívou EÚ spracovaná v tomto zákone. Diskriminácia z dôvodu zdravotného postihnutia je každé obmedzovanie, rozlišovanie či znevýhodňovanie ľudí so zdravotným postihnutím, ktoré vyúsťuje do znemožnenia užívania ich práv v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, či občianskej oblasti na rovnakom základe s ostatnými. Je to neopodstatnené nerovnaké zaobchádzanie s ľuďmi zo strany štátu, organizácií alebo iných ľudí a môže mať formu priamej alebo nepriamej diskriminácie, obťažovania, sexuálneho obťažovania, nabádania alebo pokynu na diskrimináciu, ako aj neoprávneného postihu (§2a zákona 365/2004). Tento zákon sa zaoberá aj problematikou prevencie diskriminácie a ochrany pred diskrimináciou, a v nadväznosti na tento zákon aj niektorými ďalšími zákonmi (napr. zákon 576/2004 Z.Z.). Všetci sú povinní dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania, ktorá vyplýva z ústavného princípu rovnosti a je definovaná pomerne široko. Porušením zásady rovnakého zaobchádzania nie sú iba prípady, keď povinné právne subjekty diskriminujú svojich zamestnancov, pacientov, klientov či zákazníkov. Zákon 365/2004 podobne ako *Dohovor* ukladá povinnosť aktívne prijímať opatrenia, ktoré zabraňujú vzniku diskriminácie v akejkoľvek forme pri poskytovaní verejných služieb – či už je to rampa pri schodisku, prítomnosť tlmočníka posunkovej reči, **zavedenie systému objednávanía nepočujúcich pacientov s inak ako telefonicky apod. – ide povinnosť známu ako „požiadavka primeraných úprav.“**

Naša súčasná spoločnosť je v skutočnosti nastavená najmä na výkon. Všeobecne platná predstava o ľuďoch s postihnutím – čo sa týka aj sluchovo postihnutých - je taká, že nedokážu podávať adekvátny pracovný výkon a preto sa im často ani nedá šanca dokázať svoje schopnosti. Človek s postihnutím často nedostane ani príležitosť nastúpiť do zamestnania, býva potenciálnym zamestnávateľom odmietnutý spravidla z iných dôvodov, než aké sú tie skutočné. Napriek všetkým predpisom a hláseniu sa Slovenskej republiky k ľudským právam v súvislosti so zamestnávaním ľudí s postihnutím, prax býva trocha iná. Vo väčšine prípadov je nielen telesné ale aj sluchové postihnutie v očiach zamestnávateľa veľkým hendikepom, niektorý pri požiadavke zamestnať človeka s postihnutím ani len nezačne uvažovať o takej možnosti a bez hlbšieho poznania schopností uchádzača ho odmieta. Pritom sa ukazuje, že práve človek s postihnutím si dokáže vážiť možnosť a príležitosť pracovať a keď ju dostane, naučí sa pracovať veľmi efektívne. Na to, aby sa presadili ľudia s postihnutím v bežnom živote, dokážu vynaložiť oveľa viacej úsilia a sú zvyknutí zvýšeným úsilím prekonávať prekážky. Práve tieto vlastnosti môžu prispieť k tomu, že sa dokážu presadiť aj ako úspešní zamestnanci na rôznych úrovniach.

Záverom môžeme konštatovať, že **v oblasti debarierizácie prostredia existujú v SR viaceré rezervy a mnohé z nich si vyžadujú legislatívne, inštitucionálne, systémové riešenie.**

Použitá literatúra: *CAPÍKOVÁ, Silvia: Právne súvislosti zdravotnej starostlivosti o pacienta s postihnutím sluchu. s. 90-170 In: Beňo, Pavol, Tarcsiová, Darina, Capíková, Silvia: Komunikácia so sluchovo postihnutými v zdravotníctve a sociálnej práci. Druhé, rozšírené a prepracované vyd., Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2014. ISBN 978-80-8082-786-1. Zákon č. 149/1995 o posunkovej reči nepočujúcich osôb. Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení Zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Výnos MZ SR č. 09812/2008-OL z 10.septembra 2008 o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení, v znení neskorších predpisov. In: Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Čiastka 32-51, Dňa 28. októbra 2008, Ročník 56. Zákon č 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z. – Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím. Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/2010 Z. z. – Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.*

Kontakt na autora Mgr. et Mgr. Silvia Capíková, PhD., Ústav sociálneho lekárstva a lekárskej etiky, Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Sasinkova 2, 813 72 Bratislava e-mail: silvia.capikova@fmed.uniba.sk

Kompenzačné pomôcky zlepšujúce porozumenie reči, poznáte?

Comfort Duett - Osobný zosilňovač pre komfortné počúvanie nielen Vašej televízie!

Comfort Duett je vreckový ľahko ovládateľný **zosilňovač**, ktorý Vám zaistí **komfort a zrozumiteľnosť** počutia pri sledovaní **televízie, telefonovanie** alebo osobnej **konverzácie**.

Chytrá technológia a **mikrofón** zabudovaný vnútri zariadenia Comfort Duett **zachytí dôležité zvuky**, najmä **reč**, a pošle **zosilnený a ostrý zvuk** prostredníctvom slúchadiel do uší alebo cez **indukčnú slučku** do slúchadiel. Dodáva firma **Audiodum.cz**

Phonak Roger Clip-On Mic - Mikrofón pre partnera na konverzácii

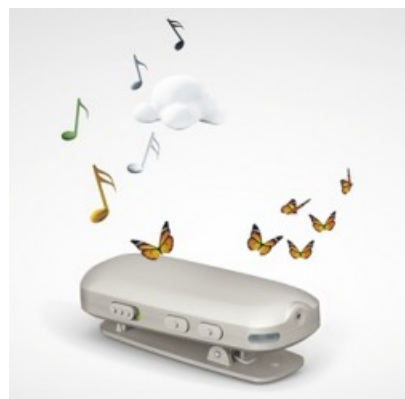

Roger Clip-on Mic je **jednoduchý bezdrôtový mikrofón**, ktorý umožňuje **nedoslýchavým ľuďom** efektívne komunikovať pri počúvaní **k tvár k tvári** na väčšiu vzdialenosť.

Tento **diskrétny** doplnok sa umiestni na vrchnej časti odevu **partnera užívateľa** slúchadiel, s ktorým komunikuje. Vďaka **prevratnej technológii** Roger bezdrôtový mikrofón Roger Clip-on Mic **výrazne zlepšuje zrozumiteľnosť reči pri šume**.

Môže byť použitý samostatne spolu s ďalšími mikrofónmi Roger Clip-on Mic alebo s doplnkom Roger Pen. Roger Clip-on Mic možno používať k počúvaniu televízie a a multimedialných zariadení.

Phonak RemoteMic - Diskrétní bezdrátový mikrofón

Diskrétny a **ľahký bezdrôtový mikrofón** v kombinácii so zariadením **ComPilot** prenáša reč **Vášho partnera** v konverzácii priamo do vašich slúchadiel **na vzdialenosť až 20 metrov**.

Bezdrôtový mikrofón **Phonak RemoteMic** je jednoduché riešenie pre partnerskú konverzáciu v **hlučnom prostredí**. Nechajte partnera používať **RemoteMic** a užívajte si spoločné konverzácie i napriek tomu, že k nemu **nestojíte čelne**, alebo ste dokonca od seba vzdialení.

Phonak RemoteMic je bezdrôtový mikrofón fungujúci na báze **Bluetooth** optimalizovaný pre použitie s komunikačným zariadením **Phonak ComPilot** alebo **Phonak ComPilot Air**. **Phonak RemoteMic** uchytený na oblečení hovoriacej osoby sníma reč, ktorú prenáša priamo do slúchadiel cez zariadenia **Phonak ComPilot**.

Oddychový kútik:

Dve priateľky, ktorých priateľstvo neodvial čas

Irena Kubová

Narodili sa v rovnakom roku počas prvej Československej republiky. Po ich narodení republika už dlho neexistovala, pretože českú časť obsadilo Nemecko a na Slovensku vznikla Slovenská republika, ktorá bola vojnovým štátom v rukách vtedajšieho nacistického Nemecka.

Jedno dievčatko pokrstili rodičia ako Zuzanku, druhé ako Boženku. Ani rodičia, tobôž nie dievčatká nevedeli nič o sebe. Veď akoby aj mohli, keď žili desiatky kilometrov od seba. Zaujímavosťou je, že aj jedni, aj druhí rodičia dali svojim dcéram spisovateľské mená. Aj spisovateľka Zguriška bola Zuzana, aj Timrava bola Božena.

Či to bola zhoda náhod alebo niečo iné, to sa už nedozvieme. A teraz to ani nie je dôležité.

Zuzanka sa narodila v hornatej oblasti do maloroľníckej rodiny. Jej rodiskom bolo malé mestečko pod vrchom, na ktorom stojí mohyla spoluzakladateľa M.R.Štefánika.

Boženka sa narodila v malej dedine na Záhorí, kde sa narodil aj významný slovenský literárny historik PhDr. Imrich Kotvan.

Aj Boženkini rodičia mali dočinenia s pôdou. Oni mali záhradníctvo.

V období vojnovej Slovenskej republiky roľníci zo Zuzankinho kraja nie len roľnčili, ale pestovali a predávali. Niečo v mestečkách, a niečo aj ďalej. Takto cestovali aj na severozápad až k rieke Morava vozmi ťahanými koníkmi a plno naloženými rôznymi druhmi ovocia. Cestou dedinami a mestečkami takto svoje dopestované ovocie predávali. Prišli až do mestečka pri rieke Morava, kde bola hranica medzi Slovenskou republikou a tzv. Protektorátom Čech a Moravy pod nemeckou správou. Ďalej sa už nedostali, lebo uprostred mosta stál jeden slovenský a jeden nemecký vojak a bez zvláštneho povolenia prechod hranice nebol možný. Nevie, či medzi týmito gazdami, predajcami, bol aj Zuzankin otec.

Boženkini rodičia kúpili rodinný dom s veľkou záhradou, kus poľa si prenajali a takto pestovali rôzne druhy zeleniny, ktorú predávali doma aj v neďalekom mestečku. Mali voz zvaný platoňák i konika. So zeleninou cestovali skoro ráno na tržnice aj do najbližších okresných miest.

Osud k Zuzanke ani k Boženke nebol veľmi priaznivo naklonený. Boženkina mamička zomrela pri pôrode. O malú Boženku sa často starala susedovité trinásťročné dievčatko Marienka. Až po roku dostala Boženka veľmi dobrú mamičku z Moravy, keď sa jej otec znova oženil.

Zo Zuzanky sa ešte počas detstva stala polosirota. Celú rodinu, teda aj ju, opustil otec. Tento milujúci a milovaný otec odišiel navždy tam, odkiaľ niet návratu. Zuzankina mamička sa už nikdy nevydala, ale zostala verná svojmu manželovi a venovala sa práci a dvom dcéram.

Spomínali sme, že Zuzanka a Boženka o sebe nevedeli. Áno, až po pätnástich rokoch svojho života.

Predseda však mali niečo spoločné už v detstve. Pásavali húsky, aj každá sa v detstve hrávala s bábikami a spoločne mali i to, že každá z nich chcela byť v budúcnosti učiteľkou.

Než sa zo Zuzanky a Boženky stali učiteľky, uplynulo v Dunaji ešte veľa vody a zjedla z nich mnoho krajcov chlebička každodenného.

Zuzanka najprv absolvovala evanjelickú ľudovú školu, ktorá mala päť tried a potom vtedajšiu meštiansku školu, po absolvovaní ukončila povinnú školskú dochádzku a mohla sa hlásiť na ďalšie štúdium. Podobne Boženka, ale s tým rozdielom, že ona absolvovala päťročnú rímskokatolícku ľudovú školu a potom meštiansku škol v susednom mestečku.

Takto po skončení povinnej školskej dochádzky každá s výborným prospechom sa prihlásili na Pedagogickú školu pre vzdelanie národných škôl v Trnave. Nakoľko zvládli prijímacie skúšky, obidve boli prijaté. Na skúškach sa nestretli, takže stále o sebe nevedeli.

Posledný školský rok základného vzdelania sa skončil s rozlúčkou s učiteľkami a spolužiakmi. Skončili sa i prázdniny, ktoré každá z nich strávila po svojom a nastal čas odchodu do internátu pri pedagogickej škole.

Internát sa nachádzal v bývalom kláštore rádových sestier Uršulínok. Bolo si treba priviesť kompletne vybavenie do postele. Toto dievčatám pripravili ich starostlivé mamy a zbalili do veľkých batohov.

Keď prišiel takzvaný deň D, dievčatá sa museli dostaviť do internátu podľa písomného pokynu v určitú hodinu toho dňa.

Zuzanka to mala jednoduchšie. Nasadli s mamičkou priamo v mestečku na ranný vlak, ktorý ich doviezol do prestupovej stanice a potom presadli na vlak do Trnavy. (*Pokračovanie v budúcom čísle*)

Číslo TG September 2016 spracovala Katarína Brázdovičová